

# PAULO ME LETA GALATIYA PROBINS ÄTRUNGA BINAME BIME BAU ME

---

**1** <sup>1</sup>Cane säne Paulo, Yeesu Keriso me ätyepäneji biname gäne. Biname cina cebine lica nätyepepesi, cuta piiyepu cane lica biname bime singi cabu otni, yepä cane Yeesu Keriso bau ca ätyepäneji gäne piiyepu mime Aceji Babe bau ca, lui te Keriso ne erpinantuji budre cabu ca.  
<sup>2</sup>Iyeta cine lui ama abasecretnänej gemi, cine gigri jiicepesi egä, “Sebore iyeta ätrunga ingle cewe maramara cabu ta Galatiya Probins ngalebora.”

<sup>3</sup>Acejiyame mime Babe piiyepu Yageyame Yeesu Keriso, teeme miji te weeme cabu lenajame piiyepu teepi weebibine poode ceerame.

<sup>4</sup>Yoo, Aceji Babe me singi cabu Keriso te budre äbituji mibibine mime niiya mule cabu ca äsecrerame, naace täüpume mine piba niiyaniya mule bine abmaläcemame, piiyepu lica ai gawecewe me gwidape täüpume singisingi äbitename. <sup>5</sup>Mine miji Acejiyame ne awepyeräja iyeteta ngälu căco. Pepu pa yaanajege!

## Pisi Nyene Yepä Taatu Miji Mene

<sup>6</sup>Cane călu te nätige mene ätecijame weeme poto cidi me. Matikolä padare te liba apirige, weene piba Acejiyame ne ebmaleniye, lui te weebibine itu ala tisoglicipi Keriso me mijirage owecu mule ca. Page weene nuuja mene itecijenininige lui ne yaainusi “miji mene” ca, <sup>7</sup>yepä peei lui miji mene lica gyene. Cane ai mene jiicenine, ingle naace gyene poto biname piti nemí weene cama lui cina weebibine maramara ngene atwanename jiwenininisi. Teepi singi Keriso me Miji Mene mara me wawename. <sup>8</sup>Yepä, ngänu gyene liba cine coo cabucewe ca mename seemo te weebibine mene birige jajanena, lui mara gyene Miji Mene cabu ca, weene lui ituge ätecija cime bau ca, tabe miji teeme mäpu daremu päpäna muye puupu cabu iyeteta. <sup>9</sup>Cine pepu itu jijipago, cuta page cane weebibine cääri jijenininine egä, liba nuuja te weebibine mene jijaninuge lui mara gyene Miji Mene cabu ca, weene lui ne itu yaacatepeye, tabe miji mäpu daremu päpäna muye puupu cabu iyeteta.

<sup>10</sup> Nää, weene page apu jingenininige egä cane äbitenine biname cina singi käme tääpume lenajame? Licarage! Yepä, cane singi Acejiyame te käme tääpume singi lenajame. Weene pama apu jingenininige egä cane singi gäne biname cina cebine awepyeräjame? Eewe, cane liba peei tääpume singi gäne, cane piba Keriso me toraca kaakesea biname lica birige.

### Yeesu Keriso Lipu Eboclomtige Miji Mene ne Paulo bau me

<sup>11</sup> Cäme ätrunga binamewale, cane singi weebibine umle wawename egä, lui Miji Mene cane jaajanemune, biname bau ca lica gyene, <sup>12</sup> ingle cane lica secatujine nuuja biname bau ca; coo piiyepu nuuja biname te lica nabiberäjuji, yepä Yeesu Keriso te seboclomtuji pui Miji Mene ne käme tääpume. <sup>13</sup> Yoo, weene mene ituge ätecijana käme ireclota poto cidi me pui padare cabu, cane liba Acejiyame tääpume nanajuji Israela biname bime irecu ätumuta mule cabu. Cane Yeesu me ätrunga ingle biname bine niiya me owecu cäco jaawenimune, cuta piiyepu singi ge peei biname bine budre me äyeblengame. <sup>14</sup> Pui padare cabu cane iyeta käme kokre ca cängena tewenäjumene cime saarewale bime mule; cane niinäce gaabe biname ge käme poto ceege cabu ca Israela biname bime mule waweneca cabu je.

<sup>15</sup> Yepä, Acejiyame te babo owecu gyene käme tääpume, tabe cebine itu nujuji, cane camuge piba aplimla, piiyepu ala nasogluji naace me teeme biname me äbitame. <sup>16</sup> Ingwe ca tabe liba ngene jotwananuji teeme Bägrä Yeesu ne aboclomtame käme tääpume cane gawe maramara biname bine teeme poto cidi me jajanename, yoo pui padare cabu cane piba nuuja biname bau me lica ädujine abiberäja tääpume, <sup>17</sup> cuta Yerusalem me lica ädujine käme niinäce gaabe ätyepäneji biname cama mene abaitname. Yepä, cane conocäco ädujine Arabiya gawe cabu me, piiyepu puma cita ca acnenutujine Damaseko cewe me. <sup>18</sup> Nesae kämäge ingwe ca, cane piba Yerusalem me ädujine Peteru ne ärärame, piiyepu fiftin bimu taatu ten cama nanajuji. <sup>19</sup> Cane puga lica jepänujine nuuja ätyepäneji biname ne, yepä Yakobu ne jepänujine, lui mime Yageyame me igane gyene.

<sup>20</sup> Acejiyame me opo gaabe je cane jijenininine egä ai mene, cane lui weeme bau yoogärenine, toraca gyene.

<sup>21</sup> Pui Yerusalem me otni ingwe ca, cane otnujine poto cewe me Suriya piiyepu Kilikiya gawe cabu. <sup>22</sup> Pui padare Keriso bau ätrunga ingle biname Yuudea gawe cabu, teipi käme tääpume cängena umle lica ge. <sup>23</sup> Teipi ai taatu umle, poto cina lui naitnäjuji cebine egä, "Lui biname te cibibine niiya cabu nicranininuge, page tabe biname bine jejanenemige Yeesu ne ätrugname. Yepä, niinäce padare cabu tabe singi ge biname bine pui ätrunga cabu ca äyeblengäjame!" <sup>24</sup> Yoo, teipi Acejiyame me ngii ewepäntujisi tabe lipu käme ireclota mara me nawenuji.

### Paulo piiyepu Nuuja Ätyepäneji Biname

**2** <sup>1</sup>Footin kämäge kaake poto ca, cane piba Banaba cama lacnenutepene Yerusalem me, piiyepu Taitus piba cine cama ge.

<sup>2</sup>Cane naace name pi lacnenutepene, ingle Acejiyame te cebine umle itu nawenepi piiyeme otnime. Puga ätrunga mope biname bime abasecretna cabu cane teeme täpume cängena yaabocloptepe pui Miji Mene, cane lui nuuja gawe biname bine jaajaninemune. Cane peeи ne jaawenepene, ingle naace gyene lui kaakesea cane ituge wawena piiyepu lui kaakesea cane page jewenenine, cane singi lica gäne peeи te papa me äbitame.

<sup>3</sup>Taitus lui cine cama ge tabe Israela biname lica, yepä Griik biname gyene. Ätrunga mope biname cina cotre ne lica yaacitepesi teeme tääpe ne matikolä iirputame cewecu acatame Israela biname liiyepu, <sup>4</sup>yepä poto puga ge, lui cina singi ge tabe peeи ne wawename. Teepi walya mene jiicemepesi egä teepi cime biname gemi. Teepi ogä pana itu yääbäcnepesi ätrunga ingle cabu me cime mule ireme. Teepi singi ge umle äbitame egä Israela biname bime cotre cabu ca cine lipu äsecräreji gemi cime Yeesu Keriso cabu lenaja name pi, ingle naace gyene teepi singi cine Israela biname bime cotre ngalebora cääri cuta äbäcname. <sup>5</sup>Yepä, cine lica teeme singi ne itu yaacatepesi, licarage matikolä padare cabu acata, ingle naace name pi cine singi ge Miji Mene ne cängena ire atwime weeme täpume egä peeи toracarage mene te lica mara me äbitame.

<sup>6</sup>Yepä, teepi lui cina epu pana mope biname ge, yoo cane pepu jilicenine, ingle nuuja mara lica gyene cäme täpume teepi ngena ngii cama ge. Acejiyame täpume modamoda biname lica mara gemi nuuja biname cabu ca. Yoo, pui mope biname cina cebine lica najepesi Miji Mene ne mara me wawename. <sup>7</sup>Yepä, teepi umle läbitipesi egä Acejiyame te cebine epu pana kaakesea itu näcäruji Miji Mene jajanename nuuja gawe biname bine, lui cina Israela biname lica gemi, tabe lipu kaakesea Peteru ne itu ecäruji Miji Mene jajanename Israela biname bine. <sup>8</sup>Yoo, Acejiyame lui me kokre puga ge Peteru me kaakesea cabu, tabe lui ätyepäneji biname gyene Israela biname bime täpume, teeme kokre cuta puga ge cäme kaakesea cabu, cane lui ätyepäneji gäne nuuja gawe biname bime täpume. <sup>9</sup>Yakobu, Peteru, cuta Yoane lui cina epu pana egä teepi ätrunga mope biname gemi, teepi liba opo yaawatnäpesi egä Acejiyame te singi gyene cane peeи kaakesea ne wawename, teepi Banaba piiyepu cane cama ime lacranäpogo, awabame egä cine iyeta yepä kaakesea ne jewenenisi. Cine mene jaatraneperi egä Banaba piiyepu cane gawe maramara biname bine Miji Mene jajanename, piiyepu teepi Israela biname bine jajanename. <sup>10</sup>Puga ge teeme yepä singi taatu egä cine miji owecumete biname bine ätityerame, siige pepu ätityera ne cane babo singi ge ceerame.

### Paulo Peteru ne Jicnecige Antiyoka je

<sup>11</sup>Peteru liba Antiyoka ätrunga biname bine yäädäremepi, cane teebine mene jaajepene ätrunga biname bime opo gaabe egä tabe conocono ne jenewenige, ingle teeme conocono mule lui pajecurage ge. <sup>12</sup>Puma cita ca poto Israela biname cina tatyaripesi piiyeme Yakobu bau ca Yerusalemca. Yoo, teeme atyara niinäce gaabe ca, Peteru gigri deedeli itu läbitanepi ätrunga biname cama lui Israela biname lica gemi, yepä teeme atyara ingwe ca, tabe gije labacitepi teeme bau ca äyeblingtame piiyepu nuuja gawe ätrunga biname cama lica deedeli loolo, ingle tabe wälu ge pui biname bime tääpume, lui cina jiicepesi egä: "Cuta nuuja gawe ätrunga biname cina miiji teeme tääpe matikolä iirputame Israela biname pana äbitame." <sup>13</sup>Siige, poto ätrunga biname lui cina Israela biname ge, teepi cuta Peteru cama yepä pana walya mule jaawenaneppesi, siige teeme pui walya mule te Banaba ne cuta joomlepi, walya gaabe cabu me yaacanepi. <sup>14</sup>Cane liba teebibine jääpänemepene egä teepi lica Miiji Mene me toraca mule cabu yaacrajuge, cane piba Peteru ne jaajepene iyeta biname bime opo gaabe je egä, "Toraca, maane Israela biname gäte, yepä maane nuuja gawe ätrunga biname bime mule cabu naanajenige, lica Israela biname bime mule cabu. Yoo, maane gone läyeblingtute deedeli äbitame nuuja gawe ätrunga biname cama, lui määme Israela biname lica gemi. Gone teebibine pepu giri jaacranimute Israela biname bime mule cabu lenajame!"

### Biname, cina Conocäco Äbitena Yeesu ne Ätrunga name pi

<sup>15</sup>Yoo, cine lui Israela biname gemi aplimla cabu ca, piiyepu lica nuuja gawe cabu ca niiya mule biname liiyepu, <sup>16</sup>cine umle gemi egä biname te conocäco läbituge Acejiyame me opo gaabe je lica cotre wawena cabu ca, yepä tabe liba Yeesu Keriso ne jäätprunguge. Cine cuta piiyepu Keriso Yeesu cabu itu jäätprungujisi naace tääpume cine conocäco äbitame Acejiyame me opo gaabe je ätrunga name pi, lica cotre wawena name pi. Ingle naace gyene nuuja te äblicäco birige Acejiyame me opo gaabe je conocäco äbita cotre wawena cabu ca. <sup>17</sup>Yoo siige, cine gaabe ne jepänujisi Acejiyame me opo gaabe je conocäco äbitame Yeesu Keriso cabu ätrunga miji pi lica cotre wawena name pi. Piba peei gaabe cabu cine liba jääpänusi egä cine conocono gemi Israela biname bime cotre mule poto cidi me, cine nää piba miiji ge iicana egä, "Cime Yeesu ne ätrunga name pi cine conocono gemi?" Licarage! <sup>18</sup>Yepä, cane liba cääri labacitune pui cotre wawena gaabe cabu me, cane lui ne itu sebmalujine, cane piba lawabudnitune egä cane conocono biname gäne pui cotre mule tääpume. <sup>19</sup>Ingle naace gyene cotre mene te cebine nawabudnituge egä cotre wawena ca cane äblicäco Acejiyame me opo gaabe je conocäco äbita

iyeteta ireclota päpäname. Siige, cane cotre miji pi budre gäne, cuta peei budre cabu ca ireclota gäne Acejiyame tääpume lenajame.<sup>20</sup> Keriso liba baarge uli cabu budre äbituji, peei lui epu gyene egä cebine ten cama ituge budre wawena. Siige, page peei lui cane sâne lica lui te ireclota, yepä Keriso te ireclota gyene cäme cabu. Piiyepu ai kirece ireclota cabu cane lica cäme kokre cama nanajenige, yepä Keriso me kokre pisi nyene cäme trupa cabu. Page cane Acejiyame me Bägrä Keriso ne jitrungenine cebine ätityerame ai gawecewe ireclota cabu, lui te cebine epu singi ge egä tabe teeme ireclota ecäruji cäme tääpume.<sup>21</sup> Yoo, cane Acejiyame me owecu mule ne papa me lica jaawenune cotre mule äcwetna ca, ingle biname te liba ibibi gyene conocäco äbitame Acejiyame me opo gaabe je cotre wawena cabu ca, piba Keriso me budre lui ingle cäco gyene.

### Cotre Mule piiyepu Ätrunga Mule

**3** <sup>1</sup>Galatiya gawe biname weene buduma gemi! Luma cita ca gemi weeme buduma ngene atwanena? Cane weebibine cängena itu jijananipene Yeesu Keriso me budre poto cidi me baarge uli cabu. Weene peei ne itu joomlepeye, irecu ca päpäna pana weene itu jäätänepeye, siige pajecu ge weeme tääpume. <sup>2</sup>Yoo, page cebine najepeye yepä gwidape poto cidi me. Ngena name pi Aceji Seemo te weeme yepäyepä trupa cabu labacitanepi? Nää, naace name pi labacitanepi, ingle weene cängena jaawenanepeye iyeta Israela biname bime cotre mene? Licarage! Yepä, tabe naace name pi labacitanepi weeme yepäyepä trupa cabu, ingle weene Miji Mene itecijipi piiyepu jäätärungepeye. <sup>3</sup>Weene lipulipu pepu buduma gemi? Aceji Seemo te weebibine icranipi kirece ireclota cabu me; page nää weene ngene jotwananenininiye egä weene ibibi gemi weemerage kaakesea ca peei ireclota cabu cängena lenajame ngälugaabe oomlaname? Weene äblicäco gemi! <sup>4</sup>Weene ngene jitrimalenige egä Aceji Seemo te ituge ätityera weebibine iyeta weeme mäpu cabu ca. Nää, papa gyene peei ätityera? Weene nää page singi gemi ätrunga gaabe ne abmalame? <sup>5</sup>Nää, Acejiyame te Aceji Seemo ne weeme cabu me täätäyepäjepi piiyepu ciitaca mule bine weeme tääpume sabocломäjemepi, ingle naace popi weene Israela biname bime cotre bine jaawenemuye, coo ingle weene Miji Mene itecijinuge piiyepu jäätäitunguy?

<sup>6</sup>Abrahamo poto cidi me ngene jotwananineye, tabe lipu mule uja jewenemuji. Oogäräneji Mene te jiicenige egä, “Abrahamo Acejiyame ne jitrunge, siige teeme ätrunga name pi Acejiyame teebine einige conocäco ca.” <sup>7</sup>Weene miji opo awatna egä lui cina Acejiyame ne jäätäprungusi, teepi Abrahamo me toraca kaakesaare gemi. <sup>8</sup>Oogäräneji Mene cabu ciige poto cidi me mene pisi nyene egä Acejiyame te gawe maramara biname bine ten cama cire conocäco jaawenemepi teeme ätrunga name pi. Yoo, pepu pana Miji Mene pisi nyene Oogäräneji Mene

cabu, Acejiyame luma Abrahamo ne niinäce gaabe me jejuji egä, “Mämiji pi cane cire miji jaawenemepene iyeta gawe maramara biname bine.”

<sup>9</sup>Siige, Abrahamo Acejiyame ne jitrunguji, jepänaji miji ne teeme bau ca. Pepu pana Acejiyame cuta miji jaawenemuge iyeta biname bine lui cina teebine jäätprungusi, tabe Abrahamo ne lipu miji jewenanuji.

<sup>10</sup>Yoo, Oogäräneji Mene te jiicenige egä, “Laati te iyeta Israela biname bime cotre cängena lica jaawenemuge iyeta padare, Moose lui cotre bine soogäremuji, tabe niiya daremu cirege päpäna Acejiyame bau ca!” Peei name pi laati te walya jiicuge egä, “Cane iyeta cotre bine cängena jaawenemune, Acejiyame ngenecu miji wawename cäme tääpume,” pui biname te mäpu daremu cabu ca lica birige asata, ingle biname te äblicäco iyeta cotre bine cängena wawenettäja. <sup>11</sup>Yoo, pajecu gyene egä nuuja te lica Acejiyame me opo gaabe je conocäco läbituge cotre wawena ca, ingle naace gyene Oogäräneji Mene te cuta jiicenige egä, “Pui biname me ireclota iyeteta gyene, Acejiyame lui ne conocäco me jaawenuge teeme ätruna cabu ca.” <sup>12</sup>Yepä, cotre wawena lui mara ge ätrunga cabu ca; teepi gigri lica gegi, ingle Oogäräneji Mene te cotre poto cidi me apu jiicenige egä, “Laati te cängena jaawenemuge iyeta gwidape lui poto cidi me cotre mene te jiicenige, tabe peeii cabu ca iyeteta ireclota cirege päpäna.” Yepä, biname cina äblicäco ge peeii ne wawena.

<sup>13</sup>Yoo, Oogäräneji Mene cuta nuuja poto ca jiicenige egä, “Lui biname ne uli cabu yaatecwamtusi budre me, tabe niiyarage daremu jääpänuge Acejiyame bau ca.” Siige, Keriso pepu pana mäpu daremu itu jepänaji mime tääpume mibibine äsecererame daremu cabu ca lui te tädenige ingle naace gyene mine äblicäco cotre mene cängena wawena. <sup>14</sup>Keriso mibibine nisecräripi naace tääpume egä lui miji Acejiyame Abrahamo ne ecäruji, peeii miji ne cuta nuuja gawe biname lui Israela biname lica gemi, teepi te päpäname Keriso Yeesu cabu ca, cuta naace tääpume Aceji Seemo mime yepäyepä trupa cabu abacitaname, Acejiyame lipu ituge jaji ceerame mime ätrunga cabu ca.

### Lui Mene Acejiyame Ituge Jaji, Cotre Mene te Äblicäco Mara me Wawena

<sup>15</sup>Cäme ätrunga binamewale, cane etonärenine cäme mene ne nuuja mule cabu: Neeneni biname liba mene ne conocäco yaacitäsi, siige peeii mule lui klaje pana gyene, piiyepu nuuja biname te äblicäco peei jajeji mene ne mara me wawena coo piiyepu äyeblingta. <sup>16</sup>Yoo, Acejiyame te mene jejanuji Abrahamo ne cuta teeme yepä kaakesaare ne ciige miji poto cidi me. Peeii mene pisi nyene Oogäräneji Mene cabu apu egä, “yepä teeme kaakesaare,” lica gyene epu egä, “teeme kaakesaare iyeta,” piiyepu peeii yepä kaakesaare lui Yeesu Keriso sine. <sup>17</sup>Cane naace me jiicenine egä Acejiyame Abrahamo ne mene jejuji, piba cuta jejuji egä, “Cane te ingwe

ca conocäco cirege wawena.” Siige, fooa hanred teeti kämäge ingwe ca tabe biname bine Cotre Mene ecäremuji, Moose lui bine soogäremuji, yepä peei mene te äblicäco teeme niinäce jajeji mene ne mara me wawena. Siige, cotre mene te äblicäco pui mene ciige miji poto cidi me äyeblingta.<sup>18</sup> Yoo, biname te liba Acejiyame me ciige miji ne jääpänuge cotre wawena name pi, tabe piba peei miji ne lica jääpänuge Acejiyame me jajeji mene name pi. Yepä, Acejiyame peei ciige miji Abrahamo ne ecäruji naace tääpume tabe teebine mene ituge jaji pepu wawename.

<sup>19</sup>Yoo, piba ngena tääpu myene peei Cotre Mene? Abrahamo me padare ingwe ca Acejiyame Cotre Mene Israela biname bine ecäremuji teebibine umle wawename egä teeme niiya mule lui toraca conocono gemi. Acejiyame cuta ngälugaabe ne ecituji Israela biname cina Cotre Mene cabu lenajame, siige peei ngälugaabe lui Abrahamo me yepä kaakesaare Keriso te liba atyaramta, lui ne tabe peei mene jejuji ciige miji poto cidi me. Yoo, Acejiyame Cotre Mene lica conocäco gaabe ca ecäremuji biname bine, yepä teeme mename seemo bine ecäremuji, piba mename seemo cina Moose ne ecärujisi, piiyepu Moose lui menameyame ge, tabe iyeta Israela biname bine ecäremuji.<sup>20</sup> Yoo, menameyame biname me kaakesea pisi nyene liba neeneni poto biname cina singi ätityera tääpume, yepä jajeji mene poto cidi me, Acejiyame taatu ge, tabe singi lica ätityera biname, yepä tabe mene Abrahamo ne conocäco jejuji.

### Acejiyame me Cotre Mene Ngeno Myene

<sup>21</sup>Cotre Mene te nää jisädenige Acejiyame me jajeji mene bine? Eewe, licarage ge, ingle cotre mene liba ibibi gyene iyeteta ireclota cerame, piba cotre gaabe ca biname cina conocäco läbitininusi Acejiyame me opo gaabe je,<sup>22</sup> yepä cotre mene te jiicenige egä, “Niiya mule me kokre te joomlenemige iyeta ai gawecewe biname bine,” peei name pi Acejiyame Abrahamo ne mene jejuji teeme ätityera cerame pui biname bine lui cina Acejiyame ne jäätprungusi. Page lui cina Yeesu Keriso ne jitrungenisi, tabe teebibine itityärenenemige, ingle Acejiyame te singi gyene toraca ireclota cerame biname bine teeme ätrunga name pi.

<sup>23</sup>Acejiyame me Cotre Mene, Moose lui soogäruji, peei te äbituji awamuta biname pana me, lui te biname bine joomlemuge ngälu ätrunga padare te tatyaramtepi. Siige, biname cina piba Acejiyame bau ca umle läbitipesi Yeesu Keriso poto cidi me teebine ätrungame.<sup>24</sup> Yoo, Cotre Mene te epu pana gyene ire atwi biname liiyepu mime tääpume mibibine conocäco gaabe cabu waadename ngälu Keriso te tatyaramtepi, naace tääpume mine teebine ätrungame mibibine conocäco me wawename Acejiyame me opo gaabe je.<sup>25</sup> Siige, ai padare cabu biname cina miji Yeesu ne ätrungame, ingle itu lapirepi Cotre Mene me ire atwi padare te.

<sup>26</sup>Weene Keriso Yeesu ne jäätprunguye, peei name pi weene iyeta Acejiyame me bägräwale gemi.<sup>27</sup> Weebibine niiye ca itu jicisäjipesi Yeesu

me ngii cabu teta cama yepä äbitame piiyepu teeme pana miji mule bine waadename. <sup>28</sup> Yoo, mime Yeesu cama yepä äbita name pi Israela biname piiyepu nuuja gawe biname teepi mara lica gemi; cuta lui bine jaaletnemusi kaakesea cabu lenajame piiyepu lui cina äsecräreji teeme singi gaabe cabu otnetnejame, teepi mara lica gemi; cuta rooriye piiyepu magebi teepi mara lica gemi, ingle mine iyeta yepä gemi Keriso Yeesu cama yepä äbita miji pi. <sup>29</sup> Mine liba Keriso me binamewale gemi, mine piba cuta Abrahamo me kaakesaare gemi, siige mine cirege päpäna Acejiyame ngena täüpume mene ituge jaji ceerame.

**4** <sup>1</sup>Cane cerämu jiicenenemine mine lui cina Acejiyame me bägrä gemi mime poto cidi me. Agesa ngene ca agli mene. Imäbägrä lui te teeme babe me gawe piiyepu gwidape bine cirege waadena, tabe liba bägrä yaanajuge tabe papa kaakesea biname pana birige, äblicäco tabe mene iicana biname bime abasecretna cabu je; ngänu gyene tabe yageyame gwidape täüpume, yepä tabe mene äblicäco iicana, ingle tabe lui bägrä gyene. <sup>2</sup>Cuta piiyepu tabe liba bägrä gyene, nuuja biname cina piba ire jaatwusi teebine, piiyepu teeme gawe piiyepu gwidape cina nuuja biname bime ime cabu yaacrajuge ngälu babe te lui padare ne ituge acita, peei te atyaramtige. <sup>3</sup>Mine peei bägrä pana ituge lenaja nuuja biname bime singi wawename, ingle naace gyene cotre pana mule cina mibibine noomlinujisi. Mime poto cina lui Israela biname bime cotre mule cabu ninajininuge; cuta piiyepu mime nuuja poto cina lui uuje bime mule cabu ninajininuge. <sup>4</sup>Yepä, Acejiyame me padare te liba tatyaramtuji, tabe teemerage Bägrä ne tityepuji gawecewe me. Tabe magebi cabu ca eplimluji, Israela biname bime cotre ngalebora senajenäjumi. <sup>5</sup>Yeesu Keriso täduji äsecrera gaabe ne wawename biname bime täüpume, lui bine cotre mule te tewamutemäjemumi, naace täüpume mine Acejiyame me jäjäcräneji bägrä me läbitipago.

<sup>6</sup> Yoo, Acejiyame teeme Bägrä me Seemo ne ituge ätyepa mime yepäyepä trupa cabu, mibibine umle wawename egä mine teeme bägrä gemi. Siige, Aceji Seemo te mibibine niwenininige Acejiyame ne awejename egä, "Cime Babe." <sup>7</sup>Yoo siige, page cotre mene te weebibine lica iwadininige. Page weene lui Acejiyame me bägräwale gemi. Acejiyame te weebibine iyeta gwidape cirege ceera, tabe lui poto cidi me Abrahamo ne jejuji, ingle weene iyeta lui Acejiyame me bägräwale gemi.

### Paulo Ngenecu Mäpu Ge Galatiya Ätrunga Biname bime täüpume

<sup>8</sup> Uja weene liba camuge Acejiyame poto cidi me umle äbita, weene piba uuje bime singi bine jaawenenanemepeye, lui cina toraca ire atwi biname lica gemi. <sup>9</sup>Yepä, page weene umle gemi Acejiyame. Yoo căro, cane miji iicana aipu egä, page Acejiyame te umle gyene weene. Siige, weene geno memi singi atatrongärame cuta pui uuje bime singi căări

wawenecame, lui cina kokre cäco piiyepu äblicäco weebibine toraca ireclota ceera? Weene ngeno memi singi cääri cuta teeme ire atwi cabu me äbäcname teeme singi piiyepu cotre bine wawenecame? <sup>10</sup>Cuta page weene poto bimu bine yaacranemuye weeme iiwäreja mule wawenecame conocäco äbitame, cuta piiyepu poto trii mule teeme mabye coo kämäge padare cabu jaawenemuye. Weene cuta poto kämäge cabu pui mule bine babo jaawenemuye. <sup>11</sup>Cäme ngene atwanena lui baborage mäpu gyene weeme täüpume! Ingle naace gyene cane singi licarage gäne käme kaakesea te weeme cabu papa me äbitame.

<sup>12</sup>Yoo, käme ätrunga binamewale, cane kokre cama weebibine jijananinine egä weene mene jitranepeye iyeta maramara cotre mule bine abmaläcemame, cane lipu Israela biname bime cotre mule ituge abmala weeme täüpume, ingle weene äblicäco cotre wawena ca conocäco me äbita. Yoo, weene nuuja niiya ne lica käme täüpume itu jaawenepeye, niinäce padare cabu ca ngälu page. <sup>13</sup>Weene umle gemi, peei lui käme pita name pi cane uja weene cama nanajepi, puga Miji Mene weebibine jijananipene. <sup>14</sup>Cäme pita te weebibine mäpu icäripi, yepä weene lica cebine kaake ca näcelyärepeye käme pita bleela cabu; weene lica käme mene nägyepeye. Yepä, weene cebine cängenarage ire natwepeye, epu pana weene cabucewe mename seemo ne liiyepu mijirage ire atwi; coo epu pana Yeesu Keriso ne lipu ire atwi, tabe liba weeme bau me otni je. <sup>15</sup>Pui padare cabu weene gege ge käme mene ätecijame. Nää, ngena te täbitumi weeme ireclota ne mara me wawename? Cane weeme owecu poto cidi me jiicenine egä, pui padare cabu weene lica nuuja gwidape ne jaainuye lui käme mijji täüpume. Weene cuta weeme irecu cebine näcäruye, weene liba ibibi ge ceerame. <sup>16</sup>Yepä, page weeme ngene atwanena käme täüpume pama mara gyene. Cane nää pama cubuyame pana täbitumene weeme täüpume, ingle cane Acejijame me toraca mene weebibine conocäco itu jijananipene?

<sup>17</sup>Pui biname lui cina singi gemi toraca mene mara me wawename, teepi cuta babo singi gemi weebibine teeme biname täüpume wawename, yepä teeme mara ingle pisi nyene lui lica weeme mijji täüpume. Teepi weebibine opire mara cewe me jiwenininisi käme bau ca, ingle teepi singi gemi weene cebine abmalame puma cita ca weene babo singi äbitame teeme mene ätecijame. <sup>18</sup>Yoo, weeme babo singi poto cidi me, peei mule cabu nuuja niiya lica gyene, liba mijji ingle pisi nyene peei singi täüpume. Pepu singi mijji ge iyeteta lenajame, peei name pi gone abmala cane liba weene cama lica ge. <sup>19</sup>Cämerage bägräwale, mage te bägrä aplimla pita ne lipu jääpänuge, pepu pana pita cama cane cääri asicnantenine weeme täüpume, ngälu weeme mule te toraca conocäco Keriso pana läbituge. <sup>20</sup>Cäme toraca singi gyene page weene cama lenajame; cane pama piba umle gäne lipulipu mene weebibine jajime, ingle cane ngenecu mäpu gäne weeme poto cidi me.

**Mine Hagara Saara naabibime Ireclota cabu  
ca Etonärenisi Toraca Mene ne**

<sup>21</sup> Cäme ätemla pisi nyene weeme täüpume lui cina singi gemi Israela biname bime cotre mule cabu lenajame: Nää, Acejiyame me Cotre Mene Moose lui bine soogäremuji, weene pama umle gemi pee i lipu jijenininige? <sup>22</sup> Ai Cotre Mene ngalebora mine mene ecnenenemisi Abrahamo piiyepu teeme neeneni imäbägrä poto cidi me. Teeme yepä imäbägrä aplimpläneji ge ngulebägrä cabu ca. Pui ngulebägrä ngii Hagara ne teepi ituge aletna Abrahamo me coga me kaakesea wawename. Nuuja imäbägrä lui igane ge, tabe Abrahamo me coga Saara cabu ca aplimpläneji ge. <sup>23</sup> Yoo, Abrahamo me yepä imäbägrä ngii Ismaela, lui pui aletnäneji ngulebägrä cabu ca aplimpluji, teeme aplimla lui mara lica ge poto bägrä bime aplimla cabu ca, yepä Abrahamo Isacako ne jepänige teeme bägrä cäco coga Saara cabu ca, ingle Acejiyame uja mene itu jejuji bägrä teebine ceerame. <sup>24</sup> Lipu itu äbituji Abrahamo me neeneni imäbägrä bime täüpume, peei mule cabu ca mine neeneni jajeji mene bine opo aawatnenisi. Cotre mene piiyepu lui mene Acejiyame Abrahamo ne jejuji lui epu pana gegi pui neeneni imäbägrä bime mage liiyepu. Yepä mage, Hagara tage, aletnäneji ge kaakesea cabu iyeteta lenajame, peei name pi biname bime cotre te teebine teeme bägrä cama joomluge. Hagara piiyepu teeme bägrä bime ireclota cabu ca mine opo ewatnenisi pui cotre mene Acejiyame te Sinai podo cabu je secäruji Moose ne, biname bine waadename. <sup>25</sup> Yoo, Hagara piiyepu teeme bägrä cabu ca mine opo ewatnenisi mule lui te täbituji Sinai podo cabu je, Sinai podo lui Arabiya gawe cabu sine. Piiyepu mine cuta opo ewatnenisi Yerusalem ne piiyepu lui cina page icrakinige pui babo cewe cabu. Page Yerusalem cewe biname lui epu pana gemi Hagara me bägrä liiyepu, ingle cotre mene te teebibine joomlemuge. <sup>26</sup> Yepä, Acejiyame Abrahamo ne lui mene jejuji, tabe peei mene cuta jejuji biname bime täüpume lui cina cabucewe je kirece Yerusalem cabu cirege lenaja. Biname cina puma lica icrakinige maramara cotre mene ngalebora, piiyepu teepi äsecräreji icrakinige iyeta niiyaniya mule cabu ca. Cabucewe Yerusalem lui mime täüpume mage pana gwene, mine iyeta lui cina Yeesu ne jitrungenisi. <sup>27</sup> Pisi nyene mene Oogäräneji Mene cabu pui neeneni Yerusalem poto cidi me egä teepi lui neeneni magebi pana gegi. Yepä magebi lui Cabucewe Yerusalem pana gwene, lui te ätrunga biname bime mage. Niinäce tabe bägrä cäco onajige, yepä ingwe ca teeme bägrä bucourage gemi pui nuuja magebi cabu ca, lui te ai gawecewe Yerusalem pana gwene. Agesa peei Oogäräneji Mene:

“Bägrä cäco magebi, lui te lica bägrä aplimla pita itu jepäniji,  
maane miji gege, uupera cama naanajuge!

Ingle maane lui ne abmaläneji gäte,  
 määme bägrä bucurage cirege äbita pui nuuja magebi cabu ca,  
 lui ne teeme rooriye te lica twaabmaluge.”

<sup>28</sup> Yoo, cäme ätrunga binamewale, mine Acejiyame me bägrä gemi, ingle Acejiyame mene itu jejuji pepu cirege äbita. Mine epu pana Isacako liiyepu, ingle naace gyene Acejiyame Abrahamo ne mene itu jejuji egä pui bägrä te pagege äbita. <sup>29</sup> Yoo, pui sasa padare cabu Abrahamo me bägrä lui Hagara cabu ca aplimluji, teeme ngii Ismaela, tabe niiya jaawenuge Isacako ne lui me aplimla poto cidi me Aceji Seemo mene ituge jaji. Cuta page piiyepu, Israela cotre cabu lui biname cina, teepi niiya jaawenemusi biname bine lui cina Acejiyame me mene ne jäätprungusi piiyepu lica Israela biname bime cotre mene cabu icrabenige. <sup>30</sup> Yepä, Oogäräneji Mene te lipu jiicenige? Peei te jiicenige apu egä: “Pui aletnäneji kaakesea magebi ne jutyepi teeme bägrä cama, ingle naace gyene aletnäneji magebi me bägrä tabe lica teeme babe me miijimiji gwidape pa yaawademepi; yepä pui bägrä lui babe me cogarage cabu ca ge, tabe te iyeta pa yaawademepi.” <sup>31</sup> Yoo, cäme ätrunga binamewale, mine lica epu pana gemi aletnäneji kaakesea magebi me bägrä liiyepu, ingle cotre mene te mibibine lica noomleninlige, yepä mine Saara me bägrä pana gemi, ingle mine Acejiyame me jajeji mene jäätprungusi mibibine äsecrerame.

### Keriso te Mibibine Itu Nisecräripi

**5** <sup>1</sup>Keriso te mibibine itu nisecräripi, siige tabe singi mine äsecräreji lenajame. Weene kokre cama jicljatipi! Gone cotre mule ne cuta cääri yaacatuye peei cabu lenajame!

<sup>2</sup>Ai mene itecijinege! Cane Paulo te weebibine jijenininine egä weene liba Israela biname bime cewecu yaawademuye tääpe iirputa ca, ingle naace popi weene pepu singi gemi conocäco äbitame Acejiyame me opo gaabe je, weene peei mule ca Keriso me ätityera ne jäägyuye. <sup>3</sup> Yoo, cane cuta cääri jijenininine egä nuuja biname te liba Israela biname bime cewecu yaacatuge tääpe iirputa ca, tabe pepu pi Israela biname bime cotre mule cabu labacituge, siige tabe piba miji iyeta cotre bine cängena jaawenemuge. <sup>4</sup>Weene liba singi Acejiyame me opo gaabe je conocäco äbitame weeme cotre waweneca cabu ca, weene piba weemämu läyeblinginuye Keriso bau ca cuta piiyepu Acejiyame me miji cabu ca. <sup>5</sup> Yepä, cine ätrunga ca Acejiyame ne jewagrijenis teeme Seemo ca cibibine teeme opo gaabe je conocäco me cire wawename, lui tääpume cine ngene atwanena bine icranenemisi. <sup>6</sup> Ingle mine liba Yeesu Keriso cama yepä me läbitinago, piba biname lui me tääpe pui cewecu cäco, teepi nuuja mara lica gemi, yepä Yeesu ne ätrunga lui teeme tääpume babo gwidape gyene, piiyepu ai ätrunga te laboclomtuge nuuja biname ne owecu wawena cabu ca.

<sup>7</sup>Pui niinäce padare cabu weeme ireclota mijirage ge, weene Yeesu ne cängena jäätungepeye. Weebibine laati te tiibinige toraca gaabe cabu otnime? Tabe lipulipu ngene atwanena bine biyebenglengemige toraca gaabe cabu ca? <sup>8</sup>Licarage Acejiyame pa jiibipi, ingle tabe te weebibine ituge ala asogleca teeme biname me äbitame. <sup>9</sup>Yoo, mene pisi nyene egä: "Matikolä uutneca gwidape taatu te baborage buluduun ne juutnecuge." Walya mene pepu pana gyene. Matikäli conocono te wata baborage me läbituge. <sup>10</sup>Yepä, mine yepä me ituge äbita mime Yageyame Yeesu Keriso cama, peei name pi cane umle gäne egä weene lica mara ngene atwanena ne pa pecatepeye. Acejiyame mäpu daremu pagege ceera pui biname ne lui te weebibine walya ngene atwanena itu nicäripi, ngänu gyene tabe laasi nyene.

<sup>11</sup>Cäme ätrunga binamewale, käme poto cidi me poto cina walya jiicenisi egä, "Paulo te biname bine yaabiberäjemuge Israela biname bime cewecu ne teeme tääpe iirputa ca acatename." Peei mene toraca lica gyene. Liba toraca ge, ngena tääpume biname cina singi gemi cebine jääje niiya cabu acitename? Yepä, poto Israela biname cina cebine niiya nawenusi, ingle teepi singi lica ai mene ätecijame egä Keriso te budre äbituji baarge uli cabu mibibine Acejiyame me opo gaabe je conocäco wawename tääpe cewecu cäco. <sup>12</sup>Pui biname lui cina weeme ngene atwanena maramara jiwenininisi, cane singi gäne teepi teeme tääpe ne ablitame!

<sup>13</sup>Cäme ätrunga binamewale, Acejiyame weebibine tisoglicipi niiya cabu ca äsime, siige weene äsecräreji gemi. Yepä, gone weene äsecrera name pi apu jinginuge egä miji gyene weeme tääpe me singisingi cina weebibine waadena. Pätä Acejiyame me singi cabu ca weeme nuuja bine itityeräjemye! <sup>14</sup>Yoo, Moose lui cotre bine soogäremuji, iyeta peei cotre piti nemi yepä taatu cotre ngalebora. Agesa peei cotre: "Maane miji biname bime tääpume singi lenaja, maane lipu määme tääpume singi birige." <sup>15</sup>Yepä, weene liba weemeweme jääceluye piiyepu labajininuye, piba ire! Weene weeme binamewale cama piba pagege iyeta weene papirikeye.

### Aceji Seemo cama Ireclota

<sup>16</sup>Cane ngena tääpume jiicenine age sena: Aceji Seemo te weebibine iwecetnärininige; teeme singi ne weene jeweneye, piiyepu gone weeme tääpe me singisingi bine jaawenemuye! <sup>17</sup>Ingle naace gyene biname bime tääpe me singisingi te jääsäduge Aceji Seemo me singi ne, piiyepu Aceji Seemo me singi te biname bime tääpe singisingi bine jääsädemuge. Peei neenen singi cina cubuyame pana gegi, peei name pi mine äblicäco mime singi waweneca. <sup>18</sup>Yoo, Aceji Seemo liba weebibine iwecetnäjininuge, piba cotre mule te weebibine lica birige waadena.

<sup>19</sup> Yoo, mine tääpe me singisingi bine opo yaawatnemusi apu mule ca: Biname cina sargi ero mule bine jaawenemusi; biname cina jugijugi ngene atwanena piiyepu mene cama yaacrajuge; teemeteme singi laglanininusi. <sup>20</sup> Biname cina uuje bine yiiwäräjemusi, cuta piiyepu maramara angodnera piiyepu mowä mule bine jaawenemusi. Biname cina cubuyame me läbitininusi, labajininusi; teepi nuuja biname bime gwidape tääpume ire patre yaaglusi, piiyepu claaberage te teebibine joomlemuge. Teepi nuuja biname bime tääpume lica laatadrongäjininus, yepä teeme miji taatu ne jäärngusi. Teepi maramara tomi läbitininusi, piba läingäjinusi. <sup>21</sup> Nuuja biname te liba miji jääpänuge, peezi te teebibine claabe me jaawenemuge. Teepi sice buduma yaacrajuge, piba lui niiya mule tääpume singi, teepi peezi bine oräre jaawenemusi. Teepi iyeta ai bine jaawenemusi cuta poto cerämu. Cane page weebibine umle jiwenininine, cane lipu niinäce itu jijipene egä: Lui cina ai mule bine jaawenemusi, Acejiyame te lica teebibine cire yaawademepi.

<sup>22</sup> Yepä, Aceji Seemo te biname bine jaawenemuge teepi singi cama, gege cama, piiyepu poode cama lenajame. Tabé biname bine jaawenemuge mäpu cabu bojäcu lenajame, teeme nuuja biname ne owecu cama ätityerame, piiyepu conocäco piiyepu toraca mule cama lenajame. <sup>23</sup> Tabé cuta biname bine jaawenemuge teeme nuuja ne niinäce gaabe me acraname; cuta piiyepu teemämu awesongärame. Yoo, biname lui cina pepu jaawenemusi, nuuja cotre te lica teebibine joomlemuge. <sup>24</sup> Laati bemi Yeesu Keriso me biname, teepi teeme tääpe me niiyarage singisingi piiyepu niiyarage ngene atwanena bine Keriso me baarge uli cabu ituge abmaleca. <sup>25</sup> Yoo, Aceji Seemo mibibine toraca ireclota nicärinini, peezi name pi mine miji mime ai ireclota ne teeme ime cabu acitame iyeta teeme singi wawename. <sup>26</sup> Mine gone mimämu lawepyeräjinago, gone mime nuuja ne claabe me jaawenusi, piiyepu gone mime nuuja biname ne ire patre yaaglusi, tabé liba miji ne jääpänuge.

### Ätrunga Biname bime Miji Mule

**6** <sup>1</sup>Cäme ätrunga binamewale, lui bime trupa cabu Aceji Seemo te enajenige, weene nuuja biname ne conocono mule cabu liba jääpänuye, teebine owecu cama umle mene jaajanuye. Piiyepu weene ire! Weene liba cängena lica gemi, weene cuta singi ne pa jepänepeye conocono mule ne wawename. <sup>2</sup>Weeme nuuja te liba mäpu jääpänuge, teebine yäätityärue, piiyepu weene pepu jaawenuye Keriso me cotre ne. <sup>3</sup>Yoo, liba biname te apu jaangenuge egä tabe baborage gyene, yepä tabe lica, tabe teemämu langletnäjuge. <sup>4</sup>Iyeta yepäyepä biname cina miji teemämu ireclota mule bine jaatranemusi egä miji gemi, coo niiya gemi. Liba miji gemi, tabe piba ngenecu miji läbituge. Yepä, tabe miji lica gyene nuuja biname me ireclota mule poto cidi me iicana egä: “Teeme

niiya gyene, cäme miji gyene.” <sup>5</sup>Ingle naace gyene iyeta biname bime ireclota cabu poto mäpu piti nemi.

<sup>6</sup>Weene miji deedei ecäremepeye piiyepu nuuja mijimiji gwidape pui biname bine lui cina weebibine ibiberäjininus Acejiyame me Mene poto cidi me.

<sup>7</sup>Buduma ngene atwana gone, ingle weene äblicäco Acejiyame ne angletneja. Biname te lipu gije bine yäätemuge, tabe pepu kuu tääpume ire yaacituge. <sup>8</sup>Biname me ireclota lui epu pana ge calwacupi gweeti liiyepu. Tabo teeme tääpe me singisingi bine gije pana liba yäätemuge, tabe pee cabu ca kuu cirege päpäna, lui teeme budre gyene. Nuuja calwacupi biname te teeme miji mule bine gije pana yäätemuge Aceji Seemo me ätityera ca. Tabo cuta kuu cirege päpäna Aceji Seemo bau ca. Peei lui iyeteta ireclota gyene. <sup>9</sup>Yoo, mine gone gloose me läbitinago miji mule wawename, ingle naace gyene padare te cire tädepi mine pui cabu ca miji kuu päpäname, mine liba wata lica birige äyeblenga. <sup>10</sup>Peei name pi iyeta mime padare liba piti nemi, mine iyeta biname bine miji jaawenemusi, cuta toraca teebibine lui mime ätrunga binamewale gemi.

### **Paulo Teeme Leta ne Umle Mene ca Ermuji**

<sup>11</sup>Weene ire cäme oogära lipu baborage gyene, cane lui bine cämerage ime ca yoogärenine. <sup>12</sup>Yoo, pui biname lui cina weebibine giri jicranininisi tääpe cabu cewecu ne acatename, teepi singi gemi biname bine ngenecu miji me wawename teeme tääpume, ingle teepi wälu gemi egä pama mäpu ne jääpänusi poto biname bime bau ca, liba Israela biname bime mule yaabmalusi piiyepu mene jaajananemusi egä cewecu ngänu gyene, ingle Keriso te budre äbituji baarge uli cabu mime niiya mule bine äyeblengame. <sup>13</sup>Lui cina puu cewecu itu ewademujisi tääpe iirputa ca, teepi lica Cotre Mene bine jaawenemusi. Teepi singi gemi weene pui yepä mule taatu wawename, piba teepi miji gemi teemämu awepyeräja egä, “Cine te Israela biname pana me tewenimumesi teebibine.” <sup>14</sup>Yepä, cane te singi lica pepu awepyeräja tääpume. Cane singi gäne mime Yageyame Yeesu Keriso me ngii awepentame, tabe lipu budre äbituji baarge uli cabu mime tääpume. Iyeta cäme ngene atwanena lui teeme cabu, pee name pi ai gawecewe me mule piiyepu gwidape cäme tääpume papa gemi. Epu pana budre biname liiyepu lui nuuja singi lica birige gawecewe gwidape tääpume, pee mule piiyepu gwidape baborage lica gemi cäme tääpume. <sup>15</sup>Yoo, lui biname cina tääpe cabu cewecu ne ituge acata, coo lui cina lica ituge acata, teepi nuuja mara lica gemi, ingle pee cewecu lui babo gwidape lica birige. Agesa babo gwidape: Biname te kirece ireclota ne ätrunga ca yaacatuge Acejiyame bau ca. <sup>16</sup>Laati te yääcwetnuge ai gaabe ne teeme ireclota cabu, poode piiyepu owecu teeme cabu lenaja. Cane pepu ewejanenine iyeta

Acejiyame me biname bime täüpume. Teepi temi Acejiyame me toraca Israela biname.

<sup>17</sup>Yoo siige, epu pana aletnäneji kaakesea biname teeme yageyame me cewecu lipu pisi nyene teeme tääpe cabu, cuta käme tääpe cabu dupe ngabu piti nemi, ingle biname cina cebine naglumesi, cane liba Miiji Mene käme Yageyame Yeesu poto cidi me jaajananemune. Peei name pi ingwe ca gone nuuja biname te cebine cääri mäpu näcäruge!

<sup>18</sup>Cäme ätrunga binamewale, mime Yageyame Yeesu Keriso me miji te weeme seemo bime cabu lenajame. Yoo siige, pepu yaanajepi!

Cane ngii Paulo. Siige käme mene ngälu peese.